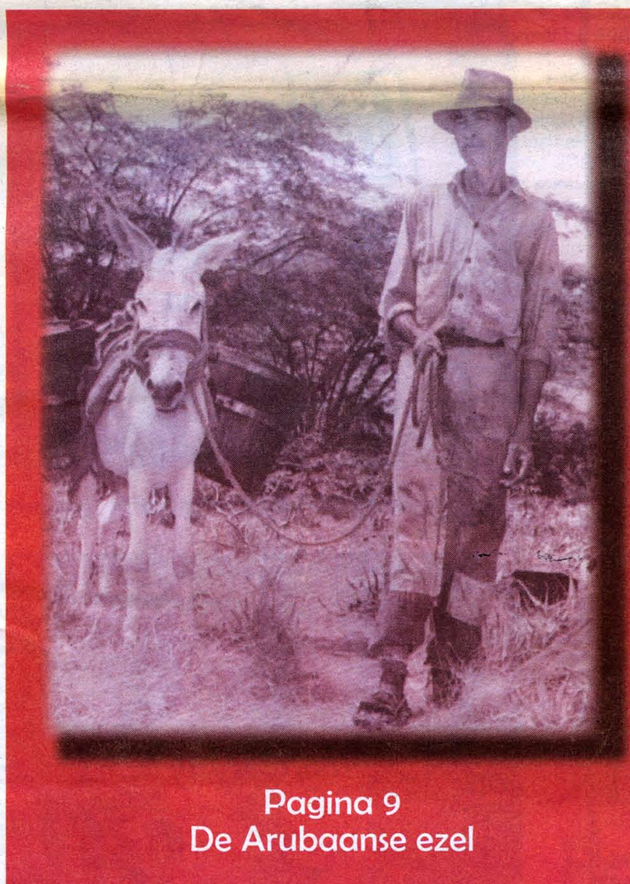
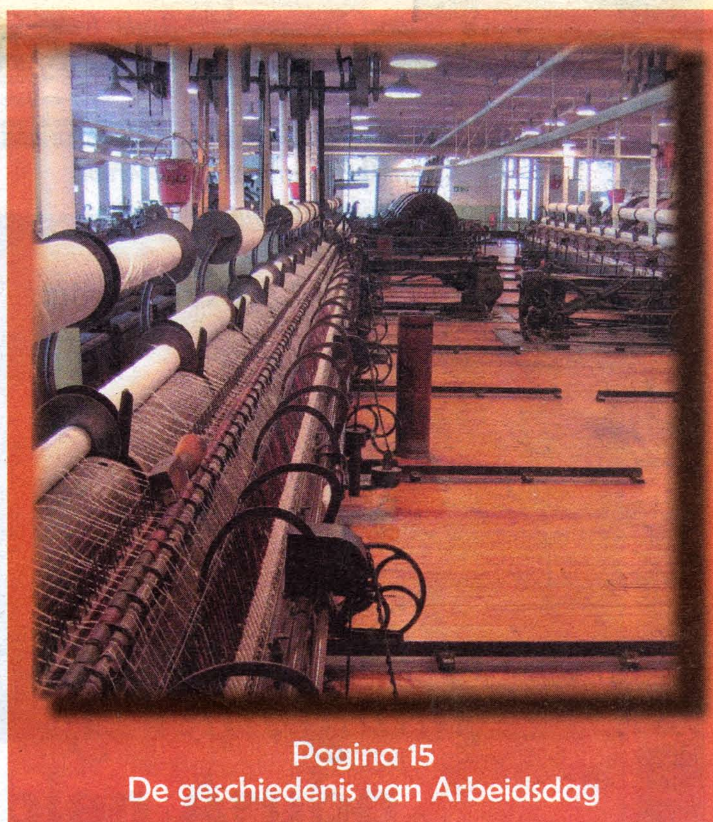
Speciale editie
AMIGOE

april 2007


Pagina 3
Koninginnedag door de jaren heen


Pagina 4-5
De kroonjuwelen


Pagina 9
De Arubaanse ezel


Pagina 15
De geschiedenis van Arbeidsdag

Koninginnedag en Arbeidsdag

Prettige Koninginnedag

FUNDASHON LOTTO PA DEPORTE



Koninginnedag

Gefeliciteerd Aruba en Nederland!
Fijne Koninginnendag toegewenst.






CMB
CARIBBEAN MERCANTILE BANK N.V.
www.cmbnv.com

post aruba

Koninginnedag

Op 30 april 2007 viert heel Aruba feest want Hare majesteit de Koningin viert haar verjaardag.

Post Aruba N.V. wenst de Koningin, de leden van de Koninklijke Familie en heel Aruba een fijne Koninginnedag toe.

Leve de koningin!

Koninginnedag

Dag van de arbeid



polytechnisch ingenieursbureau n.v.

Aan alle werknemers van Aruba

PABIEN!



Koninginnedag

Prettige Koninginnedag


Utilities Aruba N.V.
Arulex Center - Punta Brabo N.V.
Oranjestad Aruba

Koninginnedag

Prettige Koninginnedag





Chispito

Koninginnedag

Koninginnedag door de jaren heen

Koninginnedag werd voor het eerst in 1899 gevierd. In 1885 werd op initiatief van de liberalen Prinsessedag ingesteld ter ere van prinses Wilhemina's vijfde verjaardag. Deze dag werd na haar kroning tot koningin omgedoopt tot koninginnedag. Koninginnedag is tot en met 1948 op 31 augustus gevierd, de verjaardag van Wilhelmina. Na de troonsbestijging van Julinan, op 6 september 1948, werd de feestdag verplaatst naar 30 april, de verjaardag van de nieuwe vorstin.

In de begintijd wordt koninginnedag gevierd met oranje versierde straten en veel volksspelletjes. Voor de kinderen is het een echte feestdag. Het is ook de laatste dag voor het nieuwe schooljaar begint.
Als Juliana koningin is, wordt koninginnedag uitbundiger gevierd. Mensen brengen bloemen en cadeaus bij Paleis Soestdijk, waar Koningin Juliána vanaf het bordes de bezoekers toezwaait. Soms pakt ze ook persoonlijk iets aan, tegen alle protocol in.

Koninginnedag wordt geleidelijk aan een landelijke feestdag. In dorpen en steden worden aubades gehouden, spelletjes georganiseerd en demonstraties gegeven en vaak zijn er lampionoptochten als afsluiting. Op tv wordt het defilé uitgezonden.

De traditie maakt langzaam plaats voor modern vermaak. Steeds vaker worden op koninginnedag popconcerten en dergelijken georganiseerd en in sommige plaatsen wordt de koninginnenacht steeds belangrijker.

In 1980 nam Beatrix het stokje over van Koningin Juliana. Bij wijze eerbetoon aan haar moeder handhaaft Beatrix Koninginnedag op 30 april. Haar eigen verjaardag, 31 januari, leent zich vanwege weersomstandigheden minder goed voor een nationale feestdag die vooral buiten op straten en pleinen gevierd wordt. Beatrix besluit op koninginnedag het land in te trekken en elk jaar bezoekt ze een aantal gemeentes.
Dit jaar viert ze Koninginnedag in Noord-Brabant, waar ze met de nodige familieleden Den Bosch en Woudrichem aandoet. Prinses Máxima zal er in verband met de recente geboorte van haar derde kind helaas niet bij zijn.



Beatrix trekt met koninginnedag het land in. Deze foto werd vorig jaar genomen toen de koningin Almere en Zeewolde bezocht.



In veel plaatsen in Nederland worden vrijmarkten gehouden op koninginnedag.



Steeds meer modern vertier op koninginnedag, zoals een popconcert.



Koningin Juliana vierde haar verjaardag doorgaans op Soestdijk. De hele familie stond zwaaiend op het bordes, terwijl bezoekers langs het paleis trokken.



Pabien Aruba

Samen vieren wij de dag van onze Koningin.

VALERO
ARUBA REFINERY

De Württemberg Parel-tiara



Koning Wilhelm I van Württemberg gaf in 1839 opdracht voor het vervaardigen van dit sierraad voor het huwelijk van zijn dochter prinses Sofie met de Nederlandse erfprins de latere koning Willem III. In 1898 droeg Koningin Wilhelmina de tiara bij haar inhuldiging. De tiara is op verschillende manieren te dragen; de grootste versie, met alle druppelvormige parels erop, droeg Wilhelmina bij haar inhuldiging en Beatrix bij haar huwelijk (foto). Bij staatsbezoeken werd de tiara ook wel gedragen met slechts een deel van de parels erop.

De Korenaar-tiara

Prinses Wilhelmina erfde in 1884 acht losse korenaren, bezet met diamanten, uit de nalatenschap van haar halfbroer prins Alexander, die op zijn buurt de korenaren weer had geerfd van zijn moeder koningin Sophie, de eerste echtgenote van koning Willem III.
De tiara verwierf bekendheid als huwelijkstiara en is door de prinsessen Marilène, Annette, Anita, Aimee en Margarita op hun trouwdag gedragen.
Op de foto: Prinses Laurentien met de korenaar-tiara.



De Saffieren-tiara



De kostbare Saffieren-tiara was een cadeau van koning Willem III aan zijn echtgenote koningin Emma. Er zijn 655 briljanten en 31 saffieren verwerkt in deze tiara. Dat deze tiara ook uiterst demontabel is bewees Mabel tijdens haar huwelijk met prins Friso, door te verschijnen met onderdelen van deze tiara.
De foto een jonge Juliana met de kostbare Saffieren-tiara.

Het 'rijtje diamanten'



Dit diadeem wordt ook wel Bandeau van grote roosgeslepen diamanten genoemd. Deze kleine en eenvoudig aandoende tiara is een van de oudste stukken van het huis Oranje Nassau. De diamanten waren al in het bezit van de familie ten tijde van de stadhouders. Stadhouder Willem IV nam ze in 1734 mee naar Engeland voor zijn bruid. Koning Willem III liet ze in 1879 in een nieuwe setting zetten en koningin Emma droeg de diamanten in een collier. Rond de inhuldiging van koningin Wilhelmina kregen de diamanten hun huidige bestemming in de tiara zoals we die nu kennen.
Op de foto prinses Màxima met het rijtje diamanten.



Celebracion di Aña di La Reina na Aruba ta un fiesta nacional pero tambe un momento pa mustra e aprecio pa Cas Real.

Pabien Aruba cu Aña di La Reina

Gobierno di Aruba

Koninginnedag

e-Solutions Aruba

wenst het Arubaanse volk een Prettige Koninginnedag toe.

Pabien

Koninginnedag

De kroonjuwelen



De koninklijke familie bezit vele juwelen. Koningin Beatrix maakt niet veel gebruik van de sierraden die al eeuwen in de familie zijn. Haar moeder Juliana daarentegen droeg regelmatig de familiejuwelen. De nieuwe generatie prinsessen verschijnt bij officiele gelegenheden ook in beeld met de tiara's, oorbellen en halssnoeren uit de collectie van de Oranjes.

Het koninklijk huis is zeer zuinig geweest op de juwelen. De collectie kroonjuwelen mag daarom inmiddels zeer bijzonder worden genoemd.
Vlak na de Tweede Wereldoorlog, toen koningin Wilhelmina afstand deed van de troon en dochter Juliana haar opvolgde, dreigde een deel van de juwelencollectie verkocht te moeten worden, om aan de belasingverplichtingen te kunnen voldoen. Hiermee zou niet alleen het vermogen van de familie slinken, ook zou er een stukje historie van ons land verloren gaan. Bovendien lag van sommige stukken vast dat ze altijd in de familie moesten blijven. De regering loste het probleem op door wettelijk vast te leggen dat de Oranjes over de juwelen-erfenis geen successierechten hoefden te betalen. Juliana richtte op haar beurt een stichting op die de kroonjuwelen beheert, Stichting Regalia, om te voorkomen dat de erfenis eerst verdeeld moest worden onder haar vier dochters en bij latere generaties nog verder versnipperd zou raken. De stichting wordt bestuurd door verschillende Oranjes. Alle leden van de koninklijke familie kunnen, wanneer dat nodig is, gebruikmaken van de juwelen die hierin zijn ondergebracht. Sinds de oprichting van de stichting is het niet meer mogelijk de juwelen te verkopen. Ook mogen juwelen niet meer worden ontmanteld of omgevormd tot andere sieraden. Over de sierraden die leden van de koninklijke familie zelf van hun dierbaren hebben gekregen of die ze zelf hebben gekocht, kunnen ze zelf beschikken. Ze mogen naar eigen inzicht worden geschonken, verkocht of ondergebracht in de stichting. De waarde van de juwelen in de stichting Regalia wordt geschat op zo'n honderd miljoen gulden.

Wat is een koninklijker juweel dan een kroon? De Oranjefamilie beschikt over verschillende kronen en kroontjes, tiara's of diademen. Op deze pagina's een greep uit de collectie.

Het Florale Emma-diadeem





Deze tiara is in 1890 aangekocht door koningin Emma voor het bedrag van 50.000 gulden en werd na de dood van koning Willem III door koningin Emma gedragen op haar eerste officiele portret als koningin-regentes. Het diadeem moest een basis kunnen vormen voor 6 diamanten sterren die Emma bij haar huwelijk met de vorst als geschenk had gekregen. Voor koningin Beatrix is dit zeker een van de favorieten. Ook zij koos voor haar eerste staatsieportret als koningin voor deze tiara. Beatrix (foto boven) draagt de tiara in uitgeklede vorm. Hiernaast: de tiara met alles erop en eraan.

De Mellerio-set

Koning Willem III gaf in 1888 het Parijse juweliershuis Mellerio opdracht een juwelenset (parure) te ontwerpen voor zijn echtgenote koningin Emma. De koning had aanvankelijk diamanten en saffieren als voorkeur, uit het bezit van zijn moeder (de Russische tsarendochter Anna Palovna), maar het werden diamanten en robijnen. De set koste 160.000 gulden en werd op 18 oktober 1888 op paleis Het Loo afgeleverd. Koningin Emma was de eerste draagster van deze parure en na haar hebben alle vorstinnen deze set gedragen. Ook Màxima is al gesignaleerd met onderdelen uit de set; een unicum, want de juwelen werden eerder alleen gedragen door koninginnen. Op de foto's Emma en Màxima met de Mellerio-tiara.





De Aquamarijn-tiara

De Aquamarijn-tiara was een cadeau van koningin Wilhelmina en prins Hendrik aan prinses Juliana, bij haar 21e verjaardag in 1930. Duidelijk is de art-deco stijl van deze tiara en de invloeden van de Griekse oudheid. Foto: Prinses Margriet met de Aquamarijn-tiara.

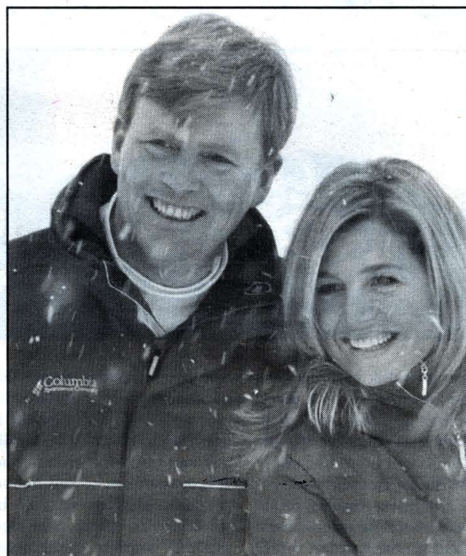




B/J A/S

B.J. ARENDS & SONS GROUP INC.
WENST HET GEHELE VOLK EEN
GESLAAGDE KONINGINNEDAG

BRENCHIE'S
O'stad-Ponton-Dakota-Sanicolas
Call Center: 528-4250
"Waar U altijd # 1 bent"



colofon

Uitgever:
Uitgeverij Amigoe N.V.

Drukker:
Uitgeverij Amigoe N.V.

Coördinatie:
Karin Wooning

Pagina-opmaak:
Renato Garcia
Wendela Ataliede

Advertentie-opmaak:
Lillian Cordilia
Sibyl Jansen

Advertentie-Acquisitie:
Amigoe Aruba N.V.

Tel: 582-4333
Fax: 582-2368
Patiastraat 13
Postbus 323
Oranjestad, Aruba



Gelukkige Koninginnedag

RBTT Bank wenst het volk van Aruba een gelukkige Koninginnedag.
Gefeliciteerd aan Hare Majesteit Koningin Beatrix!



YOUR WAY AHEAD

ITALIËSTRAAT 36, ORANJESTAD • L.G. SMITH BOULEVARD 66, ORANJESTAD • CAYA G.F. (BETICO) CROES 89, ORANJESTAD
PALM BEACH 5-A, NOORD • B V/D VEEN ZEPPENFELDSTRAAT 52, SAN NICOLAS
SERVICE LINE: 588-0101 • OFFICES: 523-3100 • FAX: 582-1756 • E-MAIL: INFO@TT.RBTT.COM • WWW.RBTT.COM

We wensen alle Arubanen een fijne Koninginne- en Arbeidsdag

Directie en medewerkers van Amigoe Aruba

Koningin Emma: het eerste vrouwelijke staatshoofd van Nederland



Prins Willem Alexander zal naar naar alle waarschijnlijkheid op niet al te lange termijn Koning de Nederlanden worden. Hij is dan de eerste mannelijke Oranje op de troon sinds de in 1890 overleden Koning Willem III. Al 117 jaar staan er vrouwen aan het hoofd van het Koninkrijk der Nederlanden, achtereenvolgens Koningin Emma, Wilhelmina, Juliana en Beatrix. Over de laatste drie is veel bekend; Emma daarentegen is na zoveel jaren een beetje in de vergetelheid geraakt.

De op 2 augustus 1858 geboren Adelheid Emma Wilhelmina Theresia was een van de zeven kinderen van George Victor, Vorst van Waldeck en Pyrmont, en Helena, Prinses van Nassau-Weilburg. Haar grootmoeder, Emma van Anhalt-Bernburg-Schaumburg-Hoym, naar wie ze was vernoemd, was kleindochter van prinses Carolina van Oranje-Nassau. Emma stamde dus rechtstreeks af van het Huis Oranje-Nassau.

Emma had thuis een gedegen, brede, christelijke opvoeding genoten. Ze was leergierig en sociaal bewogen.
Voordat ze naar Nederland verhuisde, kreeg ze les in Nederlandse taal en geschiedenis, want ze wilde een Nederlandse worden en blijven.
De toenmalige koning, Willem III, had in binnen- en buitenland menig vrouwenhart op hol gebracht. Zijn relaties met het Amerikaanse barmeisje Elisa Parker en met Leonora d'Ambre, een Parijse operazangeres, haalden zelfs de nieuwsbladen. Zijn liefde voor Emma ontbrandde spontaan toen de vorst ten huize van Waldeck-Pyrmont was om kennis te maken met Emma's drie jaar oudere zuster Pauline. Hij had op dat moment al een huwelijksaanzoek lopen bij de dochter van zijn zus, Elisabeth van Saksen-Weimar-Eisenach.

Eerder was de koning getrouwd geweest met zijn nicht Sophia van Württemberg, die in 1877 was overleden. Hun huwelijk was niet hecht geweest en de echtelieden waren al in 1855 'in het geheim' gescheiden van tafel en bed.

GROOTVADER

Willem III was oud genoeg om Emma's grootvader te zijn; bij hun verloving op 30 september 1878 in Arolsen was Emma twintig en Willem eenenzestig jaar oud. Het huwelijk zorgde voor een ommekeer in het leven van de koning; bij haar vond hij rust. Er waren minder botsingen tussen het staatshoofd en zijn ministers en Willem III kreeg zelfs de bijnaam 'De goede'. Dat was zeker ook de verdienste van zijn jonge vrouw, die de vorst verplichtte tot een huiselijker leven. Zij schonk haar gemaal op 31 augustus 1880 een dochter, Wilhelmina. De eerste jaren van haar huwelijk wijdde koningin Emma zich volledig aan de opvoeding van haar "Wimmy".
In 1884 stierf prins Alexander, de jongste zoon uit het huwelijk van Willem III en koningin Sophie. Willems oudste zoon, prins Willem was al in juni 1879 overleden. In 1850 had de koning de zesjarige Maurits verloren. Prinses Wilhelmina werd nu de troonopvolgster. Maar de prinses was pas vier jaar en de koning vijfenzestig. Er diende een regent aangewezen te worden om eventueel namens de prinses tot aan haar meerderjarigheid het koninklijk gezag waar te nemen. De meerderheid van de Verenigde Vergadering van de beide Kamers der Staten Generaal stemde op 29 juli 1884 in met de benoeming van koningin Emma als regentes.

Vier jaar later, in oktober 1888, ging de gezondheid van de koning sterk achteruit. Emma werd toen tevens benoemd tot voogdes over de minderjarige troonopvolgster. Het koninklijk gezin liet de drukte van Den Haag achter zich en trok zich terug in Het Loo. Daar raakte de koning buiten staat om te regeren. Koningin Emma werd op 14 november 1890 met algemene stemmen door de Staten Generaal benoemd tot regentes van haar man en op 20 november in Den Haag beëdigd. Zij nam het gezag van haar echtgenoot maar drie dagen waar. Op 23 november 1890 overleed de vorst op drieënzeventigjarige leeftijd. Het koningschap werd overgedragen aan de tienjarige Wilhelmina. Koningin-moeder Emma nam als regentes voor haar dochter - op 8 december 1890 daartoe beëdigd - tot aan Wilhelmina's achttiende verjaardag in 1898 de regeringstaak waar. Als regentes was ze feitelijk staatshoofd van Nederland; het eerste vrouwelijke staatshoofd van Nederland.

Emma liet zich leiden door het respect voor haar overleden man als staatshoofd en de achting voor het koningschap in het algemeen. Ze zette zoveel mogelijk de lijn van Koning Willem III voort, maar had wel een eigen aanpak. Al direct stelde ze in om elke minister eenmaal in de veertien dagen persoonlijk te ontmoeten en ze hield zich, anders dan haar overleden man, nauwgezet aan de regels van het constitutionele koningsschap. Ze stelde zich open voor eenieder die haar wilde spreken en stond erop zelf zoveel mogelijk post te openen en af te handelen.
Naast haar bestuurlijke taak besteedde koningin-moeder Emma grote aandacht aan de opvoeding van haar dochter. In haar ogen diende de jeugd van de nieuwe koningin op haar zestiende voorbij te zijn, om dan nog twee jaar 'klaargestoomd' te worden voor haar taak als regerend vorstin op 31 augustus 1898. Tot 1896 werd Wilhelmina dan ook omringd door oude en wijze lieden, leden van de hofhouding en een gouvernante.
Wilhelmina moest gaan meedraaien met het regeringsgebeuren en ze was darin zeer consciëntieus. Ze wilde geen fouten maken en vroeg haar moeder regelmatig om raad.

Als regerend koningin koos de jonge Wilhelmina al snel haar eigen weg. Zij probeerde onder de sterke druk van haar moeder uit te komen, die veeleisend was voor zichzelf, maar ook voor anderen en zeker haar dochter. Aanvankelijk woonden de beide vorstinnen nog samen in paleis Noordeinde, maar toen Wilhelmina in het huwelijk trad, trok Emma zich terug in het paleisje aan het Lange Voorhout. Zij was niet meer zo gesteld op het society-leven aan het hof.
Emma zette zich onder meer in voor de bestrijding van tuberculose, destijds volksziekte nummer één. Zelf had ze een van haar zusters verloren aan tbc.
Emma overleed op 20 maart 1934 aan een longontsteking.

Prettige Koninginnedag
PEPSI
VICTORIA BOTTLING COMPANY
Koninginnedag

tempo
Flexible MANPOWER

No perde tempo, yama Tempo!

Tempo Aruba N.V. wenst de gehele bevolking van Aruba een prettige Dag van de Arbeid!

Caya Betico Croes 155
Oranjestad
Tel: 5827121 – Fax: 5827221
Monday till Friday
8:00 – 18: 00

Bernhardstraat 107
San Nicolaas
Tel.: 5844568 – Fax: 5844566
Monday till Friday
8:00 – 12:00 13:30 – 17:00

e-mail: info@tempoaruba.com
website: www.tempoaruba.com



Dag van de arbeid

PALMERA QUALITY PRODUCTS N.V.

L.G. Smith Boulevard 140

wenst het Arubaanse volk een Prettige Koninginnedag toe.

Pabien



Dag van de arbeid

Masha Pabien en Gezellige dagen

Dag van de arbeid



MVC Eagle Beach Aruba



Prettige Koninginnedag

Geslaagde arbeidsdag



Koninginnedag

Dag van de arbeid



Prettige Koninginnedag !

Geslaagde arbeidsdag !



Koninginnedag

De Arubaanse Ezel

Aruba werd in 1499 door Alonso de Ojeda ontdekt en heeft tot 1636 aan Spanje toebehoord als een overzees gebiedsdeel. Tijdens deze Spaanse overheersing brachten de Spanjaarden met hun zeilschepen net als de Ark van Noach veel diersoorten naar Aruba. De meeste dieren, geschikt voor de veeteelt, waren toentertijd op Aruba onbekend.

Door Jan Meelis

De ingevoerde veesoorten, die dienden als voedsel voor de mens waren runderen, geiten, schapen, varkens en pluimvee. Voor hulp en gemak voor de Spanjaarden kwamen tevens met deze schepen kleine Spaanse paarden en ezels alsmede honden mee naar Aruba.
De Arubaanse ezel woont derhalve vijf eeuwen op Aruba en stamt af van het Zuid-Europese ras, een ondersoort van de Afrikaanse wilde ezels (equus asinus). Dit paardachtig dier is te herkennen aan zijn vrij grote hoofd met rechtopstaande oren van een flink formaat, grijze vacht met een donker schouderkruis op de rug tot aan de staart.

HUISDIER

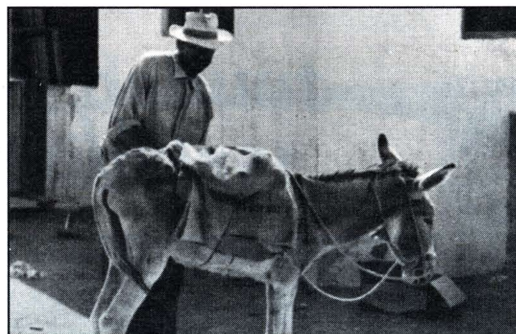
Eeuwenlang leefden de Arubaanse ezels als een tam huisdier dicht bij de mensen en sliepen 's nachts in de koralen naast de woningen. De ezel is een éénhoevig dier uit het geslacht van de paarden met veel karaktertrekken die paarden hebben, waardoor dit dier een trouw en schrander lastdier is voor zijn eigenaar.
Vanaf het begin dat de Arubaanse ezel op Aruba leeft deed hij het zware werk van de landbouw en functioneerde als lastdier bij het vervoer van drinkwater en huishoudelijke boodschappen.
Tevens moest dagelijks met de ezel brandhout voor de keuken worden opgehaald. Bij woningbouw hielp de ezel mee met het aanslepen van breukstenen, kalk, klei en zand en tijdens het tijdperk van goudwinning (1824-1910) met het vervoer van het opgegraven zand met gouderts.
Bij de opkomst van de olie-industrie in de twintiger jaren van de vorige eeuw gingen zeer veel lokale landarbeiders werken bij de twee olieraffinaderijen, die zich op Aruba hadden gevestigd. Hierdoor ontstond een groot gebrek aan landbouwers en werden de landeigenaren gedwongen te stoppen met land- en tuinbouw. Door de industrialisatie brak een zekere welvaart aan en hierdoor werden steeds meer auto's naar Aruba verscheept. Ondertussen verwilderden veel kostbare tuinbouwgronden of gingen verloren door woningbouw. De Arubaanse ezel werd overbodig en dat betekende het einde van het ezeltijdperk.

Een tamme ezel in de natuur

De overtollige ezels werden aan hun lot overgelaten en namen hun vrijheid in de Arubaanse natuur. Veelal verbleven zij in de buurt van een drinkwaterreservoir, dat op Aruba "tanki" wordt genoemd en vormden kleine kuddes. Hierdoor begonnen de ezels zich snel te vermenigvuldigen en het aantal dat over de openbare wegen liep werd steeds groter.
De vrije natuur en onbewoonde gebieden hadden weinig eetbaar voer voor een ezel, derhalve kwamen ze terug naar de dorpen op Aruba. Door gebrek aan goed voedsel en beschutting tegen hitte en kou werden de ezels ziek en ze bleven verstoken van de nodige veterinaire zorg.
Ter vergelijking van de ezeldichtheid op Aruba: volgens de 'Staat der bevolking' van Aruba d.d. 30 juni 1820 van Vice-Commandeur Jan van der Biest II had Aruba 1877 inwoners, 192 ezels en 54 paarden. In het jaarverslag 1953 van het Arubaanse Politie Korps waren er 430 loslopende ezels op het eiland, die het autoverkeer in de nachtelijke uren onveilig maakten. De bevolking werd eind 1953 geschat op 53.000 inwoners. Door het snelgroeiende verkeer in de jaren vijftig en zestig en het gebrek aan goede straatverlichting op de hoofd- en binnenwegen werd menige ezel dood gereden. De zwaar gewonde ezels werden door de politie met een genadeschot gedood en daarna in de zee gedumpt te Boca Mahos. Als grote circussen op Aruba optraden gingen de gewonde ezels echter naar het abattoir om geslacht te worden om als voedsel te dienen voor leeuwen en tijgers. Door de Arubaanse bevolking wordt geen paarden- noch ezelvlees door de bevolking gegeten.

DIERENBESCHERMERS

Aruba kent sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw veel dierenvrienden, die uit medelijden de hongerige ezels voerden en schoon drinkwater gaven. Deze vrijwilligers namen echter een groot financieel risico. Immers bij menige ezelaanrijding probeerde de schadelijdende partij de opgelopen blikschade aan zijn voertuig te verhalen op de vrijwilliger die de loslopende ezel - en veroorzaker van het ongeval - het laatst eten had gegeven. De vrijwilligers van tegenwoordig lopen het risico van een individueel aansprakelijk stellen niet meer. Sinds 1997 heeft Aruba de stichting 'Donkey sanctuary Aruba' met een schutkoraal (cunucu di Burico), die ons Arubaanse erfgoed beschermt. Zonder deze vrijwilligersorganisatie was ons ezelras uitgestorven. Door de stijging van de welvaart is in de meeste landen de ezelpopulatie op de terugtocht. In Spanje en Italië is de ezel al uit het landschap verdwenen. In Nederland vindt men ezels bijna alleen nog op kinderboerderijen.



Een alom bekende dierenvriend van het eerste uur was Kiki Bijl, die op 15-jarige leeftijd met haar ouders en oudere zus naar Aruba immigreerde. Haar vader, Dr. Olivier A. Bijl, was het hoofd van de Arubaanse gezondheidszorg van 1955 tot 1971. Kiki was geboren in 1940 vlak voordat de oorlog uitbrak en had de koninklijke namen van het regerende vorstenpaar Hendrika Wilhelmina, bij haar doop meegekregen. Tijdens haar huwelijk woonde zij met haar gezin het laatst in een van de mooiste landhuizen van Aruba te Washington, zijnde het huidige bekende Papiamento Restaurant van familie Eduardo en Lenny Ellis. Aldaar had de familie een manege, waar toeristen paarden huurden om gezamenlijk onder begeleiding 'paardenroutes' te rijden. Toen Kiki in de latere jaren zeventig hoorde, dat een pasgeboren ezelveulen door de moeder-ezelin werd verstoten, ging ze het veulentje ophalen en werd de verstoteling met de fles grootgebracht. Alle dieren in de manege hadden een naam, en het ezelveulentje werd Inka genoemd.
Inka werd een heel mooie ezel met een mooie grijze vacht met lange haren en had daardoor veel bekijks van de bezoekers van de manege. Ook de overige familieleden van Kiki waren blij met de mascotte van de manege. Het was derhalve niet verwonderlijk toen de familie besloot in Juni 1979 naar Nederland te verhuizen, dat zij hun ezel Inka mee zouden nemen. Inka werd met een schip van de Koninklijke Nederlandse Stoomboot Maatschappij naar Amsterdam verscheept. In de Arubaanse pers stond een foto van het ezeltje toen zij aan boord werd gehesen. Veel lezers van dit artikel zullen graag willen weten hoe het met Inka in het koude Nederland is verlopen nadat dit Arubaanse huisdier op de Surinamekade van de Amsterdamse haven met een hijskraan werd gelost. Dit is jammer genoeg tot nu toe niet te achterhalen. U als lezer krijgt echter ter compensatie daarvoor een Arubaans sprookje, dat door de auteur van dit artikel is verzonnen. (Zie elders in deze krant)

En tot slot van dit historische verhaal een Indische spreuk, die ook op onze Arubaanse ezel van toepassing is:

"Zonder rusten zijn last dragen, zich aan koude noch hitte storen en steeds tevreden zijn: deze drie dingen lere men van de ezel."

Dag van de arbeid

AMSTERDAM MANOR
BEACH RESORT ARUBA

Prettige Koninginnedag
Geslaagde arbeidsdag

Koninginnedag

Dag van de arbeid



AD PATRES
funeral home

wenst het Arubaanse volk
een Prettige
Koninginnedag toe.

Geslaagde Arbeidsdag !

Pabien



Koninginnedag

Prettige
Koninginnedag



polytechnisch
ingenieursbureau n.v.

Koninginnedag

Dag van de arbeid



ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.

wenst Aruba een
Prettige Koninginnedag
en een
Geslaagde Arbeidsdag toe.



Koninginnedag



GELUKKIGE ARBEIDSDAG

Compra

Dag van de arbeid



wenst Aruba een
Prettige Koninginnedag
en een
Geslaagde Arbeidsdag toe.



Koninginnedag

Dubbele afrekening in debuut van Munye Oduber-Winklaar



Door Wim Rutgers

Gedichten zijn over het algemeen kort en combineren door hun geconcentreerde woordgebruik minimale middelen met maximale zeggingskracht. Dat is in zekere zin weliswaar kenmerkend voor alle literaire taalgebruik maar gedichten bezitten die eigenschap in hoge mate. De Nederlandse woorden 'dichten' en 'gedicht' geven dat kenmerk van poëzie prachtig weer. Daarom staat een gedicht ook omgeven door veel wit geïsoleerd op een pagina. Het gedicht is als een schilderij van woorden. Proza daarentegen vult pagina na pagina en vraagt om doorlezen. Verhalen kennen een begin, midden en een einde waar uiteindelijk alle motieven samenkomen tot een bevredigende afsluiting. Epische poëzie is een tussenvorm tussen lyriek en epiek. Een episch gedicht vertelt een verhaal maar bezit tegelijkertijd de concentratie van het gedicht.

De tweetalige bundel van Munye Oduber-Winklaar, 'Ta asina y awor mi ta regla cuenta cu bo / Zo reken ik nu met je af', is een van de weinige voorbeelden van epische poëzie die we in onze literaire traditie kennen. De dichteres vertelt na het openingsgedicht in tien episodes in twee keer bijna tachtig bladzijden het verhaal van een gebroken en daardoor mislukte liefdesrelatie. Het kortste gedicht beslaat enkele pagina's, de langere gedichten soms meer dan tien.

De uitgever heeft gekozen voor een tweedelige bundel met eerst het volledige Papiamentstalige origineel waarna de door de dichter zelf gemaakte Nederlandse vertaling volgt. Dat vraagt van de lezer een concentratie op een van beide talen. Met uitgaven waarin origineel en vertaling naast elkaar worden geplaatst kan de lezer steeds switchen. Bij deze presentatie veroordeelt de lezer zich bij een dergelijke werkwijze tot voortdurend bladeren van voor naar achteren en omgekeerd.
De bundel opent met een apologie voor het schrijven: "Demasiado largo / Mi a biba / ta skirbi sconde // Te lang / heb ik /ondergedoken / verscholen / in mijn schrijven / geleefd". Zekere publicatie-angst tegenover haar eiland, haar familie, vrienden en haar zelf weerhield de auteur ervan met haar poëzie tevoorschijn te komen. Ooit schreef Jules de Palm over de koloniale schrijfangst die onze auteurs moeten overwinnen en we kennen op Aruba bundels met titels als 'Triminti' en 'Curashi' wat ook veel zegt over de drempel die een auteur over moet in een kleine gemeenschap waarin schrijven geen vanzelfsprekende traditie is. Maar eenmaal die barrière genomen is er bij Munye Oduber-Winklaar van de aanvankelijke aarzeling niet veel meer te merken en schrijft de auteur haar persoonlijke gevoelens onvervaard van zich af.

BESPIEGELING

De Papiamentstalige literatuur zou ingedeeld kunnen worden in vier historische fasen die verlopen van 'beschaving' in westerse zin zoals die in de negentiende eeuw na de abolitie door de koloniale macht en de lokale elite beoogd werd, via de specifieke vorm daarvan die vooral in de eerste helft van de twintigste eeuw door middel van 'bekering' door de missie werd gepropageerd en gepraktiseerd, naar de 'bevrijding' van Nederlands-Europese en westerse invloeden in de decennia na de Tweede Wereldoorlog en de 'bespiegeling' waar hedendaagse auteurs hun persoonlijke positie bepalen in de moderne maatschappij. Het zal duidelijk zijn dat Munye Oduber-Winklaar met haar bundel tot deze laatste fase behoort.

Met wie de dichteres wil afrekenen in haar poëtische verhaal onthult ze niet. De persoon wordt voortdurend aangesproken, maar Munye zegt ook: "Tevergeefs zullen enkele nieuwsgierigen te weten willen komen wie degene is met wie ik zou willen afrekenen Om het onderzoek te vergemakkelijken Ook om eventuele misverstanden te voorkomen wil ik toch wel meteen duidelijk stellen dat ik op de eerste plaats met mezelf Precies met mezelf wil afrekenen Wie de wereld wil veranderen zal maar met zichzelf moeten beginnen". Vandaar de dubbele afrekening.
Ik heb dit fragment dat over niet minder dan negentien versregels uitgespreid wordt, opzettelijk als proza weergegeven. Had Munye haar afrekening dan niet beter in de vorm van verhalend proza kunnen weergeven? Zeker niet, want door de poëtische presentatie wordt de emotionele inhoud versterkt. Door de versregels op bepaalde momenten af te kappen en door de isolatie van woorden in een aparte versregel, krijgen belangrijke inhoudselementen specifieke aandacht. Wie probeert om van de geciteerde zinnen poëzie te maken, zal ervaren dat er zich diverse mogelijkheden aanbieden die elk hun eigen accenten bewerkstelligen.

VERTALING

Het gaat me er niet om het hele verwerkingsproces van de verloren en mislukte liefde te volgen. Dat proces kan elke lezer immers al lezende voor zich reconstrueren. Ik wil nog even ingaan op de relatie tussen origineel en vertaling. De vertaling volgt het origineel getrouw maar niet letterlijk en woord voor woord. Als eerste gedicht na de intro is het door de juryleden Henry Habibe, Walter Palm en Paulette Smith voor de Simia Literaire Poëzieprijs bekroonde 'E soñorealidad / De droomrealiteit' opgenomen. Dat gedicht begint als volgt: "Bon spierta / pero den mi soño / mi a carga bo / yaya bo / hiba bo / den tur e higra di solo / te riba Malecon". In de Nederlandse vertaling: "Klaarwakker in mijn dromen / heb ik je meegenomen / In de zengende zon / langs de Malecon".
Afgezien van het verschil in het aantal verzen, het ontbreken van de herhalende opsomming en de vrijheid van woordkeuze heeft de dichter-vertaler hier een mooi resultaat bereikt met de handhaving van het eindrijm en zelfs alliteratie toegevoegd. Maar vaak is de vertaling heel wat minder literair waarbij rijm en ritme verloren gingen. Wie de bundel dus echt wil waarderen zal het origineel moeten lezen. Daarvan een voorbeeld.
Het omslag wordt versierd met een illustratie van een vlinder door José Maria Capricorne. Uit het gedicht 'E barbulet / De vlinder' blijkt duidelijk het verschil tussen Papiamentstalig origioneel en de Nederlandse vertaling.
Ik citeer het begin: "Ki misha mi cu ne / Ta di unda mi a sac'e / Ecolecua / Awor mi sa / Algun decada pasa / mi plachi preferi / den mi buki di lesa / di klas dos / e tabata".
Di fragment verliest in de vertaling veel van de klankrijkdom ern het rijm en daardoor een groot stuk van de impact op de lezer: "Die vlinder / Waar komt die / in Godsnaam / vandaan / Ja / Precies / Ik weet het nu / Enkele decennia terug / mijn lievelingsplaatje / uit het leesboekje / van de tweede klas". De vertaling dient daarom het begrip voor wie dat behoeft, ze verhoogt niet de waarde van de bundel als geheel.
Een afrekening met een veloren en mislukte geliefde zou een wraakneming kunnen inhouden, maar dat is in 'Zo reken ik nu met je af' niet het geval. De rekening die vereffend wordt is er een van verzoening: "Tur locual / a sosode / cu mi y cu bo / ta di un plan mayo / Ta asina mester tabata / Ta e papel aki / a pertenece nos / den e bida aki / Pa finalisa / mi a yega na e conclusion / cu abo ta pa semper / mi prome ilusion di amor / Abo ta pa semper tambe / mi prome desilusion di amor".

Intussen is de literatuur op Aruba veel verschuldigd aan Bonaire. Naast Hubert Booi en Belén Kock-Marchena profiteren we nu ook van de eveneens op dat eiland geboren Munye Oduber-Winklaar en haar poëzie. Dit debuut kwam tot stand met financiële steun van Unoca. Het is een aanwinst voor onze literatuur omdat het een tot nu toe onbekende vorm aan onze literaire traditie toevoegt. De bundel verdient dan ook een wijde verspreiding.



Munye Oduber-Winklaar:
Ta asina y awor mi ta regla cuenta cu bo / Zo reken ik nu met je af.
Haarlem: Uitgeverij In de Knipscheer 2007
159 pagina's
ISBN 978 90 6265 576 2
www.indeknipscheer.nl

post aruba

Onze werknemers helpen de economie van een land opbouwen.

Post Aruba N.V. wil daarom alle werknemers op Aruba bedanken voor de inspanningen die ze dagelijks verrichten om Aruba vooruit te helpen.

Prettige Dag van de Arbeid



Dag van de arbeid

Dag van de arbeid

"Prettige Koninginnedag en Geslaagde Arbeidsdag 2007"

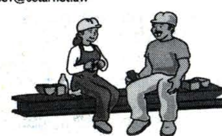
ELJO Development N.V.

INTERDRILL

SOLITO 8

Telefoon: 588 3556 / Fax: 588 0460

E-Mail: eljodev@setarnet.aw



Koninginnedag

Dag van de arbeid



Aruba heeft altijd een grote liefde gekoesterd voor het Koninklijk Huis en in het bijzonder voor onze Koningin, die speciaal herdacht wordt op deze dag. Namens de Regering en de bevolking feliciteer ik Hare Majesteit Beatrix met de viering van Koninginnedag en wens haar het allerbeste toe.

Tevens feliciteer ik de werkende bevolking met de viering van de Dag van de Arbeid. Moge deze een dag van bezinning zijn voor een ieder die zich dagelijks met zijn/haar werkzaamheden inzet voor de gemeenschap. Bedankt voor uw positieve bijdrage aan de economische ontwikkeling van Aruba.

Minister President
Nelson O. Oduber

Koninginnedag





Een Arubaans sprookje

Eens emigreerde een Arubaans gezin met een zeer mooi ezeltje, Inka genaamd, naar Nederland om zich in Den Haag te gaan vestigen. Het ezeltje Inka maakte de reis met een groot schip naar Nederland. Op de Arubaanse kade werd Inka via een scheepskraan door middel van twee draagbanden onder de buik omhoog gehesen naar het opperdek. Tijdens de zeereis van enige weken verbleef Inka in een soort kooi als verblijfplaats voor dieren op het bovendek. Eenmaal in Nederland aangekomen en op dezelfde manier met de boordkraan op de kade omlaag gezakt, was het even wennen voordat Inka weer goed kon lopen. De familie woonde ondertussen al in een oude stadswijk van Den Haag.

Inka ging wonen in een stenen tuinschuurtje, alleen bereikbaar via de voordeur, gang en keuken. Binnen de kortst mogelijke tijd werd het Arubaanse ezeltje het meest populaire huisdier van deze oude stadswijk en meldden zich veel vrijwilligers aan om te mogen wandelen met dat leuk uitziende dier. Vooral omdat dat ezeltje zich als gehoorzaam huisdier gemakkelijk liet leiden, zeker als zij die persoon graag mocht.
Inka ging het liefst op stap met een oude heer, een man van stand, aangezien deze heer hele middagen met haar door de buitenwijken van Den Haag wandelde met een los teugeltje in zijn rechterhand. Op een zekere zonnige dag schrok de oude heer bij het oversteken van de inrit naar een tennisclub door een strak getrokken teugel. De ezel bleef namelijk bij een waarschuwend toeteren meteen stokstijf staan terwijl de oude man juist snel doorliep. Toen de oude heer van de schrik was bekomen zag hij de hofauto met de jonge koningin van Nederland achter het stuur zitten. De oude heer, uit respect, met zijn sportpet in de hand boog diep voor hare majesteit en trok het ezeltje van de oprit vandaan. De koningin bedankte de oude heer hiervoor vriendelijk en voordat zij kon wegrijden vroeg de heer van stand wat hare majesteit aldaar ging doen. Haar antwoord was: "Ik ga heerlijk tennissen."
Het onmiddellijke en bezorgde antwoord van de oude senior, was: "Niet doen, Majesteit, er is slecht weer op komst."

De Koningin antwoordde geruststellend: "Mijn weerman voorspelde zelfs een heerlijke avond", groette vriendelijk en reed het tenniscomplex op om met haar vriendin te gaan tennissen.
Binnen een uur barstte een wolkbreuk los en kwam het regenwater met bakken tegelijk uit de hemel vallen. Drijfnat vluchtte de koningin van de tennisbaan naar haar auto en reed bibberend in haar natte kleding paleiswaarts.
Aldaar aangekomen gaf zij opdracht aan haar hofdame haar weerman te ontbieden en de oude man met de ezel van de straat op te pikken. Na een heerlijke douche en een snelle behandeling van de hofkapster ontving de koningin in haar deftige spreekkamer eerst haar ambtenaar, die dagelijks het weer voorspelde, zodat de garderobe van de vorstin dagelijks kon worden aangepast. Na een berisping vertrok de ambtenaar droevig huiswaarts en dacht verbitterd aan de onbetrouwbaarheid van het weer. Inmiddels was de oude heer van stand ten paleize aangekomen en kon meteen met een hofdame doorlopen naar haar spreekkamer. Bij binnenkomst werd de gast vriendelijk door Hare Majesteit gegroet en hoorde hij de koningin bij het openingsgesprek zeggen: "Had ik vanmiddag maar naar U geluisterd betreffende Uw weersvoorspelling."
De oude heer stamelde geschrokken: "Majesteit, dat was ik niet, maar de ezel." "Hoezo?", was het verwonderd antwoord van de vorstin. Benepen kwam het antwoord: "Majesteit, als de oren van de ezel fier omhoog staan, dan is het prachtig weer, maar als haar oren als een natte dweil omlaag hangen dan wordt het heel slecht weer." Kort en bondig besliste de vorstin met de woorden: "Dan is de ezel vanaf vandaag mijn weer-ezel."

En zo is geschied. En vanaf dat ogenblik woont Inka in de koninklijke stallen bij de hofpaarden, die bij officiële gebeurtenissen de verschillende soorten rijtuigen met veel praal en discipline voorttrekken. Inka ziet er nu geweldig goed uit, nu ze dagelijks wordt geroskamd en loopt zij trots in de wei tussen al die prachtige grote paarden, nu eveneens met zwart gelakte hoeven. Op een zekere dag vroeg een ambassadeur aan de stalmeester tijdens zijn bezoek aan de koninklijke stallen wat dat mooie ezeltje hier deed voor haar kost?
De stalmeester, het hoofd van de koninklijke stallen, antwoordde beleefd en tactvol: "Het spijt mij U te moeten mededelen dat ik aan U in deze een antwoord verschuldigd blijf, aangezien de aanwezigheid van de ezel een staatsgeheim is."

Het ezeltje van Aruba leefde aldaar nog lang en gelukkig.

Dag van de arbeid

I.S.S.
Integrated Security Services

wenst het Arubaanse volk
een Prettige
Koninginnedag toe.

Geslaagde Arbeidsdag !

Koninginnedag

Dag van de arbeid

Pabien!

Met Koninginnedag
en
Arbeidsdag.

Wij vieren zeker mee!

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Koninginnedag



ARUBA STEVEDORING COMPANY (ASTEC) N.V.

Haventerrein - Oranjestad

wenst Aruba een Prettige Koninginnedag toe.



Dag van de arbeid



"Felis dia di Obrero"

Y alaves FTA ta invitá tur trahador specialmente su miembronan y nan famia pa Diamars Mei 1, pa un Misa mainta pa 8'or na Dakota y di 1'or pa 6'or tin un atardi familiar na Community Pool na San Nicolas.



Dag van de arbeid

Aruba een

Geslaagde Arbeidsdag

toegewenst.

Doorgaan!



Superior Tobacco Company N.V.



Dag van de arbeid

Arbeidsdagweetjes

Wist u dat...

Alfred de Grote (848-899), koning van het Engelse Wessex, het eerst de gedachten over een evenredige etmaalverdeling verkondigde;

De eis om slechts 8 uren per dag te werken in de 15e en 16e eeuw veelvuldig onder de Engelse ambachtslieden werd gehoord;

In Frankrijk de mijnwerkers van Filips de Tweede maar 8 uren mochten werken;

De pedagoog Comenius in 17e eeuw op de opvoedkundige en vormende betekenis van een evenredige etmaalverdeling wees;

Robert Owen, een sociaal bewogen Engelse ondernemer er in 1817 voor pleitte om in werkplaatsen en fabrieken een 8-urige dag in te voeren. Een goede organisatie van de arbeid zou iedereen ten goede komen en door technische ontwikkelingen was het mogelijk geworden om minder te werken;

In Melbourne op 18 februari 1856 door werkgevers en werknemers voor het eerst werd overeengekomen om de arbeidsdag te beperken tot 8 uren, nadat bouwvakarbeiders het werk hadden neergelegd;

In 1864 in Boston de Workingsmen's Convention werd gesticht waar Ira Steward voor een bij wet geregelde 8-urendag pleitte;

In 1884 de American Federation of labor een resolutie aannam, waarin werd voorgesteld om vanaf 1 mei 1886 de 8-urendag ingevoerd te krijgen;

De regering van Hitler van 1 mei een betaalde feestdag maakte; 'Feestdag van de nationale arbeid'. Op deze wijze werden een groot aantal vakbondsleiders naar Berlijn gelokt om vervolgens naar de concentratiekampen te worden afgevoerd;

Paus Pius XII in 1955 de feestdag van de 'Heilige Jozef Arbeider' die gevierd wordt op 1 mei heeft ingesteld om tegenwicht te bieden aan de socialistische dag van de arbeid;

In het Oostblok 1 mei tot nationale feestdag was uitgeroepen waar deze dag voornamelijk gebruikt werd om de militaire macht ten toon te spreiden;

In een aantal landen 1 mei een betaalde vrije dag werd om te zorgen dat er op die dag niet meer gestaakt kon worden.

1 mei: De dag van de arbeid



Australische arbeiders kwamen op 21 april 1856 bijeen om een algemene 24-urenstaking te houden met vergaderingen en een betoging. Hun doel: de 8-urige werkdag. De actie was eenmalig bedoeld maar het had zoveel effect dat er beslist werd om deze actiedag ieder jaar weer te herhalen. Het moest de arbeiders meer moed geven en geloof in hun eigen kunnen.

Het effect van de actie was zo groot dat het zich ook begon uit te breiden naar andere landen. Zo kwam het dat op 1 mei 1886 in Amerika een algemene werkonderbreking werd georganiseerd. De datum 1 mei was niet zomaar gekozen. 1 mei was in Noord-Amerika "Moving Day". Dat was de dag dat bestaande arbeidscontracten werden vernieuwd of juist werden aangegaan, bestaande woonruimtecontracten werden vernieuwd of de arbeiders moesten elders een nieuwe woonruimte zoeken.

Zo'n 300.000 arbeiders gaven aan de oproep gehoor en gingen in staking om de 8-urige werkdag te eisen. Op sommige plaatsen werd de eis ingewilligd echter bij de maaimachinefabriek van MacCormick in Chicago ging het mis. Er werden door de politie werkwilligen en stakingsbrekers uit de omliggende dorpen gehaald. Toen de stakende arbeiders hiertegen protesteerden schoot de politie 6 arbeiders dood. Vanwege dit incident werd er een paar dagen later een protestbijeenkomst gehouden waarbij een bomaanslag 7 politiemensen omkwamen. 8 leiders van de arbeiders werden opgepakt en ter dood veroordeeld, niet omdat zij schuldig waren aan de bomaanslag maar om de ideeën die zij verspreid hadden. Door politierepressie en juridische problemen werd het moeilijk om een nog eens betoging van deze omvang te organiseren. Maar toch werd in 1888 opnieuw een poging gedaan om een grote betoging te organiseren.

SLACHTPARTIJ

In Europa was de arbeidersbeweging flink gegroeid en werd ze steeds beter georganiseerd. In 1870-71 in Parijs hadden arbeiders een zware nederlaag geleden waarbij er onder de commune van Parijs een flinke slachtpartij was aangericht. Op het internationale Arbeiderscongres in 1889, waar 400 afgevaardigden aanwezig waren, werd besloten om de eis van een 8-urige werkdag centraal te stellen. Het was de Franse arbeider Lavigne uit Bordeaux, die voorstelde dat deze eis in alle landen kenbaar gemaakt moest worden door middel van algemene werkonderbrekingen. De Amerikaanse afgevaardigde maakte de deelnemers van het Congres erop attent dat de Amerikaanse arbeiders besloten hadden om die algemene staking op 1 mei 1890 te houden. Daarop werd ook door het congres besloten om deze datum aan te houden om overal acties te voeren. Ook nu was het de bedoeling om slechts een eenmalige betoging te houden. En zo gebeurde het dat op 1 mei 1890 de invoering van een 8-urendag (internationaal) werd geeist.

Zelfs toen dit doel bereikt was, bleef 1 mei bestaan. Ongetwijfeld zijn de werkomstandigheden in een groot deel van de wereld stukken beter dan de omstandigheden waarin de arbeiders van toen moesten werken. Het is aan hun inspanningen te danken dat dat zo is.

Toch zijn er nog vele arbeiders die in erbarmelijke omstandigheden ergens op deze aardbol moeten werken. Denk maar aan kinderarbeid, moderne slavernij, werken met chemische middelen zonder bescherming etc. Zolang dat zo is, is het goed dat deze dag in ere wordt gehouden. In verschillende landen ter wereld waaronder ook Aruba is 1 mei een vrije dag.

AHATA
ARUBA HOTEL AND TOURISM ASSOCIATION
wenst het Arubaanse volk een Prettige Koninginnedag toe.
Pabien
Dag van de arbeid





E recompensa mas grandi pa cada obrero ta e satisfaccion di por a uza su talentonan na desaroyo di su comunidad.
Pabien Aruba ariba Dia di Obrero
Gobierno di Aruba
Dag van de arbeid





wij wensen alle werknemers van Aruba in het algemeen en in het bijzonder onze employés en hun gezinnen.





BRENCHIE'S

Feliz Dia di Obrero!





Call Center: 528-4250

O'stad-Ponton-Dakota-Sanicolas

"Waar U altijd # 1 bent"

De commune van Parijs is een bijna vergeten stukje geschiedenis maar toch wel heel belangrijk voor het ontstaan van de dag van de arbeid. In de 18e en 19e eeuw was er in Frankrijk een aaneenschakeling van revoltes en machtswisselingen. De bestorming van de Bastille in 1793 oftewel beter bekend als de Franse revolutie was het beginpunt van die roerige periode. De machtsblokken waren tot aan dat moment de koning, adel en kerk geweest. Het was de burgerij die in 1793 de macht greep. Al was het maar voor een korte periode want niet lang daarna herstelde Napoleon Bonaparte de monarchie. Ten tijde van de Franse revolutie kon men nog niet spreken van een arbeidersklasse omdat de industrialisatie nog beperkt was. Er waren voornamelijk kleine zelfstandige werklieden en boeren. In april 1848 treedt de nieuw gevormde arbeidersklasse voor het eerst op de voorgrond maar het verzet van de arbeiders wordt bloedig de kop ingedrukt.

Deze gebeurtenis is het begin van het Tweede keizerrijk van Napoleon III. Het was een periode van economische bloei maar ook van corruptie, politieke zwendel en verspilling. Het gewelddadige optreden tegen de Parijse arbeiders had kwaad bloed gezet en bleef onderhuids voortwoekeren. In 1870 was 70 procent van de Parijse bevolking in de industrie werkzaam. De werkdag in 1870 bestaat uit tien uren, met twee uur onderbreking voor de maaltijden. Het dagloon is laag en er is geen sociale zekerheid. Op het moment dat een arbeider niet meer in staat is om te werken gaat het snel bergafwaarts met hem. Man en vrouw en ook de kinderen moeten werken om rond te kunnen komen. Het is tegen deze achtergrond dat de eerste arbeidersbewegingen ontstaan. De eerste Internationale (oorspronkelijke naam: Internationale Arbeiders Vereniging) wordt tegenwoordig de Internationale van Marx genoemd. Het was de eerste internationale arbeidersorganisatie van enig belang. Ze had afdelingen in zowat alle Europese landen (Duitsland en Frankrijk in het bijzonder) en in Amerika.

KARL MARX

Het secretariaat was gevestigd in Londen en Marx speelde er een belangrijke rol. Deze Internationale kan zeker niet gezien worden als een homogeen geheel. Binnen de beweging waren er verschillende stromingen. De Franse sectie van de Internationale was ongetwijfeld een van de grootste, zo niet de grootste. De Parijse leden van de Internationale hielden zich in de eerste plaats bezig met het organiseren van de arbeiders in zowel vakbonden als coöperaties. Zij boekten enkele bescheiden successen als nog in het Tweede keizerrijk dergelijke initiatieven wettelijk geregeld worden. Zoals eerder al gezegd was Napoleon III de man die ten tijde van de opstand van de arbeidersklasse in 1848 de orde had hersteld. De burgerij kon opgelucht ademhalen, tenminste dat dachten ze, maar Napoleon III wist de beide partijen (burgers en arbeiders) handig tegen elkaar



Gelukkige Arbeidersdag

Aan al onze werknemers en alle arbeiders van Aruba, gefeliciteerd op jullie dag!



YOUR WAY AHEAD

ITALIËSTRAAT 36, ORANJESTAD • L.G. SMITH BOULEVARD 66, ORANJESTAD • CAYA G.F. (BETICO) CROES 89, ORANJESTAD
PALM BEACH 5-A, NOORD • B V/D VEEN ZEPPENFELDSTRAAT 52, SAN NICOLAS
TEL: 523-3100 • FAX: 582-1756 • E-MAIL: INFO@TT.RBTT.COM • WWW.RBTT.COM

Commune van Parijs:

Arbeiders grijpen de macht



Een barricade van de Parijse Commune, Maart 1871

uit te spelen. De burgerlijke liberalen werden evengoed vervolgd als de leiders van de arbeidersbeweging. Tegen het begin van de jaren 1860 raakte Napoleon III zijn macht steeds meer kwijt. In dezelfde periode herstelde de arbeidersklasse zich grotendeels van de nederlaag van 1848. Het voortschrijdende succes van de liberalen in de parlementsverkiezingen werd afgewisseld met indrukwekkende stakingsgolven voor behoud of verhoging van de lonen, voor vrij verenigingsrecht van de arbeiders etc. Steeds meer arbeiders begonnen een gewillig oor te verlenen aan de propaganda van de op 28 september 1864 opgerichte Internationale.

Om het prestigeverlies van zijn rampzalige buitenlandse politiek (bemoeienissen met de Italiaanse eenwording, mislukte interventie in Mexico, zijn onhandige houding in de oorlog tussen Pruisen en Oostenrijk in 1866) goed te maken en in een poging om de natie alsnog verenigd achter hem te krijgen stortte Napoleon III zich in juli 1870 in een oorlog met Pruisen. De veldtocht werd een catastrofe en de keizer werd gevangengenomen.

Tijdens het Pruisische beleg was er een vreselijke hongersnood geweest in Parijs. De Parijzenaars, die voor het grootste deel uit arbeiders bestond en 1848 nog niet vergeten waren, werden steeds ontevredener. Toen op 18 januari 1871 er door de regering onredelijke vredesvoorwaarden werden geaccepteerd, waaronder een oorlogsboete van honderden miljoenen francs was dat het einde van de toenmalige regering. De verkiezingen die daarop volgden leverden een parlement op dat overheerst werd door vertegenwoordigers van de gehate grootgrondbezitters die niets liever wilden dan een herstel van de monarchie. Tevens wilden ze de Parijse arbeiders ontwapenen. Toen de regeringstroepen op 18 maart 1871 de posities van de Parijse artillerie bezetten, stonden ze echter oog in oog met een grote groep gewapende arbeiders die hen dwongen om de macht af te staan.

Dit was het begin van wat genoemd wordt de commune van Parijs. De regering hield zich sedert de revolutie van 18 maart schuil in Versailles.

De opstanden van de arbeiders in andere steden waren gemakkelijk neergeslagen. Ondertussen probeerden ze de plattelandsbevolking en de priesters ervan te overtuigen dat de Communestrijders een bende roofzuchtige en goddeloze bandieten waren.

Na de enorme nederlaag tegen de Pruisen had de regering nog maar zo'n 20.000 soldaten tot haar beschikking, die al niet zo betrouwbaar waren. Parijs had zo'n 2 miljoen inwoners. De regering wachtte haar kans om Parijs in te nemen geduldig af.

De grootste fout van de communards was dat zij toen de regering zich hulpeloos had teruggetrokken in Versailles zij niet van de gelegenheid gebruik hadden gemaakt om definitief met de regering af te rekenen. Eind april waren er al voldoende troepen uit krijgsgevangenschap terug om een veldtocht tegen Parijs te beginnen. Geleidelijk werden de communetroepen steeds verder teruggedreven. Begin mei begon het beleg van Parijs met de bezetting van de Seine brug bij Neuilly. Een voor een vielen de forten voor de stadsmuren. Op 21 mei slaagden eenheden van het regeringsleger erin Parijs langs de poort van St. Cloud in het Zuidwesten binnen te dringen.

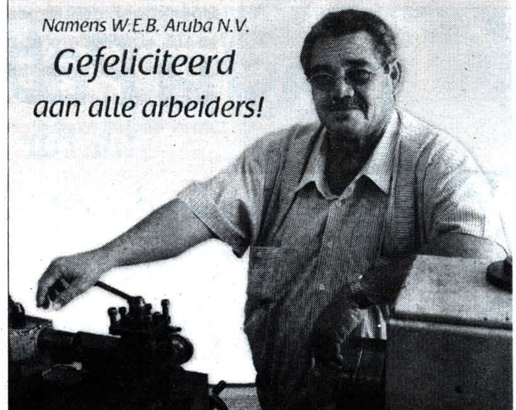
De communards werden samengedreven in het Noordoosten van de stad. Op 28 mei boden een paar honderd arbeiders en Nationale Gardisten weerstand tussen de grafzerken waar zij zich met hun gezinnen hadden teruggetrokken. Tweehonderd overlevenden van het kerkhof werden zonder onderscheid van leeftijd of geslacht, na hun overgave, met snelvuurwapens omgebracht. Degenen die de gevechten overleefd hadden en in de handen van het regeringsleger terechtkwamen, wachtte ofwel de dood tijdens een van de strafex-



Deseando henter pueblo di Aruba pasa e dianan di fiesta alegremente rondona pa sernan keri.

Felis aña di La Reina y dia di Obrero

Ministerio di Labor, Cultura y Deporte
Minister Tai Foo Ramon Lee





Ban celebra e bunita trabou di nos obreronan.
Nan merece nos respet, aprecio y admiracion!
Danki pa boso dedicacion y trabou duro!

AIG ARUBA
American Home Assurance
Global Reach, Local Service



Pabien Aruba met de Dag van de Arbeid

En speciaal voor elke werknemer van Valero die onze raffinaderij tot een succesvol bedrijf maakt.

VALERO
ARUBA REFINERY

Masha Pabien!
na tur
empleadonan di Texas
y di Aruba en general riba
Dia di Obrero

TEXAS
FURNITURE STORE NV

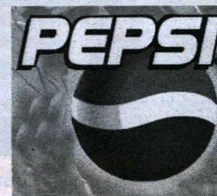
De Internationale

Het historische strijdlied van de communistische arbeidersbeweging 'De Internationale' wordt nog regelmatig ten gehore gebracht. Voor wie eens rustig wil nalezen waar het lied eigenlijk over gaat, hieronder de Nederlandstalige tekst.

Ontwaakt, verworpenen der aarde!
Ontwaakt, verdoemde in hongers sfeer!
Reedlijk willen stroomt over de aarde
En die stroom rijst al meer en meer.
Sterft, gij oude vormen en gedachten!
Slaafgeboornen, ontwaakt, ontwaakt!
De wereld steunt op nieuwe krachten,
Begeerte heeft ons aangeraakt!
Makkers, ten laatste male,
Tot den strijd ons geschaard,
en D'Internationale
Zal morgen heersen op aard.
De staat verdrukt, de wet is gelogen,
De rijkaard leeft zelfzuchtig voort;
Tot merg en been wordt de arme uitgezogen
En zijn recht is een ijdel woord
Wij zijn het moe naar anderer wil te leven;
Broeders hoort hoe gelijkheid spreekt:
Geen recht, waar plicht is opgeheven,
Geen plicht, leert zij, waar recht ontbreekt.
Makkers, ten laatste male,
Tot den strijd ons geschaard,
en D'Internationale
Zal morgen heersen op aard.
De heerschers door duivelse listen
Bedwelmen ons met bloedigen damp.
Broeders, strijdt niet meer voor anderer twisten,
Breekt de rijen! Hier is uw kamp!
Gij die ons tot helden wilt maken,
O, barbaren, denkt wat ge doet;
Wij hebben waap'nen hen te raken,
Die dorstig schijnen naar ons bloed.
Makkers, ten laatste male,
Tot den strijd ons geschaard,
en D'Internationale
Zal morgen heersen op aard.

Wij wensen Aruba een Geslaagde Arbeidsdag toe.

Pabien!



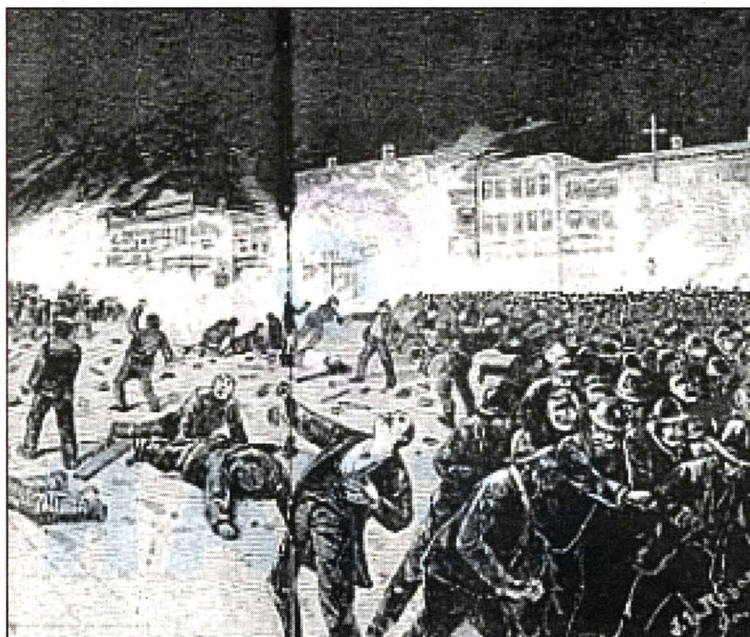
VICTORIA BOTTLING COMPANY



De Tragedie van de Haymarket – Chigaco 1886

De staking voor de achturige werkdag die op 1 mei 1886 in Chigaco begon, liep uit op een tragedie. Er bestond destijds nog een diepe kloof tussen arbeiders en zakenlieden. De actie liep uit de hand en zowel diverse arbeiders als politieagenten vonden de dood. Per 1 mei zou, volgens een voorstel van de arbeidersbeweging, de achturige werkdag ingaan. Verschillende organisaties waren hier faliekant tegen en de spanningen liepen al op en beide partijen waren zich aan het organiseren.

In Chigaco bracht de georganiseerde staking bijna 100.000 mensen op de been. De staking werd de volgende dagen voortgezet. Op 3 mei hadden de stakers een ontmoeting afgesproken bij de McCormick Harvesting Machine Corporation, waar een gevecht uitbrak toen vervangende arbeiders probeerden aan het werk te gaan. De politie werd erbij geroepen en er ontstonden gevechten. Vier van de activisten kwamen om het leven en er vielen verschillende gewonden. Dat was de vonk in het kruitvat.



Deze 19e-eeuwse gravure getiteld 'Ralley at Haymarket Square' werd in populaire kranten en tijdschriften afgedrukt in de dagen en weken na de Haymarket-rellen en verscheen ook in geschiedenisboeken.

GERECHTIGHEID

Lokale anarchisten maakten en verspreidden folders waarin ze opriepen tot een demonstratie op Haymarket Square, dat toen een commercieel centrum was. Volgens de folder had de politie stakers vermoord om de commerciele belangen van zakenlieden te beschermen en arbeiders werden opgeroepen 'om gerechtigheid af te dwingen'.

De actie begon vredig op de avond van de vierde mei. August Spies sprak een grote menigte toe. Hij zou onder meer expliciet gezegd hebben dat hij er niet was om de mensen op te hitsen. Vele politieagenten keken van dichtbij toe. De menigte was rustig en burgemeester Carter Harrison, die een kijkje was komen nemen, ging al snel gerustgesteld naar huis.

Al snel daarna, de demonstratie was zo goed als afgelopen en er was nog een man of 200 op het plein, werd de politie naar het plein gestuurd om de demonstranten te verspreiden. Ze kwamen in formatie aangemarcheerd, duidelijk met 'iets in hun mars'. Uit het niets gooide iemand plotseling een bom tussen de agenten. De bom ontplofte en een politieagent, Mathias J. Degan, overleed ter plekke. Anderen raakten gewond. De politie opende direct het vuur. Rond de zestig agenten liepen verwondingen op tijdens de schietpartij. Het grootste deel bleek later een gevolg te zijn van hun eigen politiekogels. Het aantal demonstranten dat gewond raakte is onbekend, waarschijnlijk omdat ze snel werden afgevoerd door hun vrienden of familieleden. In ieder geval zeven agenten en vier arbeiders vonden de dood.

Acht personen die, direct of indirect, met de rellen in verband werden gebracht werden beschuldigd van de moord op Degan, August Spies, Albert Parsons, Adolph Fischer, George Engel, Louis Lingg, Michael Schwab, Samuel Fielden and Oscar Neebe. Het waren allen bekende anarchisten of socialisten.

KOOKPUNT

Er werd geen bewijs geleverd dat een van deze acht mannen iets met de bom te maken had, maar 'ze hadden de bommengooier(s) met hun opzwepende toespraken aangemoedigd of geinspireerd om de bom te gooien' en waren daarom schuldig. Zeven werden in eerste instantie ter dood veroordeeld; Neebe kreeg vijftien jaar gevangenisstraf.

De veroordeling bracht de gemoederen in de arbeidersbeweging weer tot een kookpunt. Wereldwijd waren er protestacties en de veroordeelden werden helden van de arbeidersbeweging en in radicale politieke kringen. De pers bracht intussen vaak sensationele verhalen en opinies over het incident, waardoor de tegenstellingen in de samenleving nog scherper werden. Journalist George Frederic Parsons bijvoorbeeld beschreef in *Atlantic Monthly* de angsten van de 'middle class' Amerikanen over de radicalisering van de arbeidersbeweging en hij stelde dat de arbeiders hun problemen alleen aan zichzelf te danken hadden.

De acht veroordeelde stakers gingen tot twee keer toe in beroep tegen hun veroordeling. Nadat dit beide keren werd afgewezen, werden de straffen van Fielden en Schwab omgezet in levenslang. Een van de terdoodveroordeelden, Lingg, pleegde zelfmoord. Op 11 november 1887 werden Spies, Parsons, Fischer en Engel opgehangen. Onderweg naar de galg zongen ze de *Marseillaise*, de hymne van de internaionale revolutionaire beweging. August Spies riep nog uit: "Eens zal ons zwijgen machtiger zijn dan de stemmen die jullie vandaag wurgen."

De rechtzaak tegen de acht activisten wordt vaak gezien als een van de grootste missers uit de historie van de rechtspraak in de Verenigde Staten. In 1893 verleende de gouverneur van Illinois, John Peter Altgeld, gratie aan Fielden, Neebe en Schwab, nadat hij had geconcludeerd dat het proces niet eerlijk was verlopen. Het was hierna wel afgelopen met zijn politieke carriere.

De politiecommandant die het verspreiden van de demonstranten had bevolen, werd later veroordeeld voor corruptie. De bomgooier werd nooit geidentificeerd.

Prettige Koninginnedag en Geslaagde Arbeidsdag

CARIBBEAN PAINT FACTORY ARUBA INC.
ARUBAANSE SCHILDERS EN AFWERKINGSBEDRIJF N.V.

Sabana Blanco 16A, Arub
Tel.: 582-5339 Fax: 583-

Dag van de arbeid

FUNDASHON LOTTO PA DEPORTE



wenst het Arubaanse volk een Prettige Koninginnedag toe.

Pabien



Dag van de arbeid



Dag van de arbeid



SETAR

wenst Aruba
een Geslaagde Arbeidsdag

Prettige Koninginnedag

Pabien



Koninginnedag